

4. Про внесення змін та доповнень до Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз, затверджених наказом Міністерства юстиції України: Наказ МЮ України від 08.10.98 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0061-05#Text>.

Шрамко Олександр Михайлович,
директор Тернопільського
НДЕКЦ МВС України

ЗАВДАННЯ РЕВІЗІЙ ТА ПЕРЕВІРОК ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Ревізії та перевірки віднесені до різновиду окремої форми використання спеціальних знань у кримінальному провадженні, за допомогою яких виявляються факти розкрадань товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів, підтверджуються факти зловживань службовим становищем посадових осіб, встановлюються учасники злочинних дій.

Виходячи зі змісту ч. 2 ст. 93 КПК України, висновки ревізій і перевірок, як документи у кримінальному провадженні є процесуальними джерелами доказів [2].

Ревізії та перевірки можуть розглядатись на двох рівнях. До першого рівня відносять: державний, відомчий та незалежний контроль.

Другий рівень контролю, здійснюється у межах кримінального провадження і є одним з способів встановлення обставин правопорушення [1 с. 285-286].

Типовою слідчою ситуацією, при розслідуванні корупційного правопорушення є ситуація коли відомості про подію отримані за результатами планових ревізій чи перевірок, що передбачені у плані роботи органу державного фінансового контролю. В таких випадках, матеріали ревізій обов'язково передаються правоохоронним органам. Слідчий, отримавши результати перевірок чи ревізій, вносить відомості про вчинення корупційного правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) та приступає до досудового розслідування в загальному порядку [3].

Інша ситуація виникає, коли ревізію чи перевірку потрібно провести поза планом. Частинами 5, 7, 13 ст. 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» передбачено, що позаплановою виїзною ревізією вважається ревізія, яка не передбачена в планах роботи органу державного фінансового контролю і проводиться на підставі звернення правоохоронного органу, який володіє фактами, що свідчать про

порушення підконтрольними установами законів України на підставі рішення суду, ухваленим у кримінальному провадженні.

До об'єктів аналізу під час проведення ревізій та перевірок у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення відносяться:

- службові документи – облікові, звітні, реєстраційні, фінансові та інші акти, накази організаційно-розпорядчого характеру, пов'язані із господарською, виробничою, адміністративною діяльністю підконтрольних установ. Як правило, у відповідних документах бухгалтерського та податкового обліку, в облікових регістрах та фінансових звітах залишаються сліди злочинної діяльності осіб, причетних до розкрадання;

- предмети (матеріальні об'єкти) – обладнання, інструменти, сировина, готова продукція, товари, гроші та інші матеріальні цінності;

- матеріальні комплекси, приміщення, споруди, виробничі ділянки, системи безпеки, ділянки місцевості тощо;

Найбільш поширеними завданнями ревізії (перевірки) у корупційному кримінальному провадженні є: встановлення фактів розкрадання, нецільового використання бюджетних коштів; виявлення порушень вимог чинного законодавства щодо завищення обсягів та вартості виконаних робіт за угодами, укладеними уповноваженими посадовими особами, розмір виявлених збитків; невідповідностей бухгалтерських облікових регістрів з даними бухгалтерських звітів; приховування і маскувannya незаконного походження коштів; встановлення фактів незаконного перерахування грошових коштів на розрахункові банківські рахунки інших юридичних осіб та інші [1, с. 312–319].

При оцінці доказів, здобутих під час проведення ревізій та перевірок у кримінальному провадженні про корупційні правопорушення, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд керуються положеннями ст. 94 КПК України, яке ґрунтується за їх внутрішнім переконанням на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, оцінюють кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності та достатності [2].

Проведення ревізій та документальних перевірок є ефективним засобом виявлення деяких способів приховування корупційних кримінальних правопорушень, зокрема: фальсифікації та (або) знищення документальних джерел інформації, утаювання та (або) маскувannya інформації тощо.

Таким чином завданням планових та позапланових ревізій (перевірок) під час розслідування корупційних правопорушень є встановлення фактичних даних, що свідчать про порушення конкретними посадовими особами чинного законодавства при здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємствами, установами та організаціями.

Список використаних джерел

1. Камлик М. І. Судова бухгалтерія. Підручник. Вид. 4-те, доп. та перероб. – К.: Атіка, 2003. 592
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Наук.-практ. коментар / за заг. ред. професорів В. Г. Гончаренка В. Т. Нора, М. Є. Шумила. К., Юстиніан, 2012. 1224 с.
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січ. 1993 р. № 2939-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/2939-12>.

Шульга Олександр Володимирович,
головний судовий експерт сектору
трасологічних досліджень відділу
криміналістичних видів досліджень
Запорізького НДЕКЦ МВС України

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СПРАВНОСТІ ЗАМКІВ ІЗ ДВОХСТОРОННІМИ ЦИЛІНДРОВИМИ МЕХАНІЗМАМИ

З огляду на несприятливі економічні умови, зокрема на загальносвітову економічну кризу, яка сприяє погіршенню криміногенної ситуації, за останні роки збільшилась кількість злочинів, вчинення яких пов'язане з кримінальним зломом та відкриттям замків. Про це свідчить кримінальна статистика. При розслідуванні таких злочинів велику роль відіграє експертиза замків [1, с. 335].

Під час проведення огляду місця події спеціалістами – криміналістами нерідко вилучаються замки з двохсторонніми циліндровими механізмами або самі двохсторонні циліндрові механізми замка та ключі-оригінали до них.

При призначенні судових експертиз за цими об'єктами перед судовими експертами ініціатори досліджень нерідко виносять питання, серед яких є, зокрема: «Чи в справному стані знаходиться замок?»; «Чи в справному стані знаходиться двохсторонній циліндровий механізм замка?».

Слід зазначити, що поняття «справність» характеризує той стан замка, при якому забезпечується його відмикання і запирання штатним ключем у повній відповідності з конструкцією, при цьому, необхідними умовами є: цілісність корпусу і відсутність у ньому отворів і зазорів, що дозволяють впливати на засув, мінаючи шпару для ключа; наявність у замку всіх деталей замикаючого механізму; відсутність їх поломок, деформацій, правильне їх сполучення; надійна фіксація засува замка в замкненому його положенні.

Варто нагадати, що експлуатаційні несправності виникають внаслідок тривалої експлуатації замку через знос ділянок деталей, активно взаємодіючих в процесі відмикання/замикання: стійки